

Sygn. akt I ACa 174/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Mirosław Ożóg (spr.)
Sędziowie:	SA Marek Machnij SO del. Krzysztof Gajewski
Protokolant:	stażysta Joanna Muńska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. i B. J.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 26 października 2015 r. sygn. akt I C 709/13

uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO del. Krzysztof Gajewski SSA Mirosław Ożóg SSA Marek Machnij

Sygn. akt I ACa 174/16

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 3 kwietnia 2008 r. powód M. J. po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa wniósł o zasądzenie od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwoty 46.515,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 lutego 2008 r. do dnia zapłaty.

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powoda kosztami procesu według norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

Pismem procesowym z dnia 27 stycznia 2010 r. powód M. J. wniósł o wezwanie jego byłej żony B. J. do udziału w sprawie w charakterze pozwanej oraz o zasądzenie kwoty 46.515,60 zł solidarnie od pozwanych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 7 lutego 2008 r.

Postanowieniem z dnia 11 marca 2010 r. Sąd Okręgowy wezwał B. J. do udziału w sprawie w charakterze strony pozwanej.

Wyrokiem zaocznym w stosunku do pozwanej B. J. z dnia 12 listopada 2012 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej B. J. na rzecz powoda M. J. kwotę 15.930 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2010 r. do dnia zapłaty, w punkcie drugim umorzył postępowanie w zakresie powództwa cofniętego przez powoda w toku procesu, w punkcie trzecim oddalił powództwo w pozostałej części, w punkcie czwartym odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu, w punkcie piątym zasądził od pozwanej B. J. na rzecz powoda kwotę 2.952 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w punkcie szóstym zasądził od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku na rzecz adwokata M. M. kwotę 1.476 zł tytułem zwrotu kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, zaś w punkcie siódmym nakazał ściągnąć od pozwanej B. J. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku kwotę 797 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od orzeczenia Sądu Okręgowego wywiódł powód M. J. zaskarżając je w całości w zakresie dotyczącym pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz w części w stosunku do pozwanej B. J., tj. w zakresie kwoty 30.585,60 zł, w której oddalono jego powództwo.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2013 r. uchylił zaskarżony wyrok w punkcie trzecim, czwartym, piątym oraz szóstym i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą. Sąd drugiej instancji wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd pierwszej instancji w pierwszej kolejności ustali datę w jakiej uprawomocniła się uchwała o wykluczeniu powoda z członkostwa i w oparciu o § 50 statutu ustali datę wymagalności roszczenia powoda i wysokość należnego wkładu (według przepisów i postanowień statutu). Sąd Apelacyjny nałożył na Sąd Okręgowy również obowiązek ponownego rozpoznania wniosku powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, a także rozważenia czy w okolicznościach rozpoznawanej sprawy fakt nieopróżnienia przez niego lokalu po wygaśnięciu członkostwa może być postrzegany jako nadużycie prawa podmiotowego mające wpływ na wysokość należnego mu wkładu. Sąd pierwszej instancji powinien również ustalić, jaka część wkładu należnego od B. J. w związku z przydzieleniem jej lokalu w 2000 r. została pokryta z części wierzytelności o zwrot wkładu przysługującej powodowi.

Pismem procesowym z dnia 16 czerwca 2014 r. powód sprecyzował wysokość roszczenia wskazując, że wnosi o zasądzenie kwoty 46.515,60 zł od pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności roszczenia o zwrot wkładu do dnia zapłaty, w tym solidarnie od pozwanej B. J. kwoty 30.585,80 zł z uwagi na uprawomocnienie się w części wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 12 listopada 2012 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 26 października 2015r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił powództwo oraz nakazał wypłacić z funduszy Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gdańsku) adw. K. J. wynagrodzenie w kwocie 3.600 zł, podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Sąd Okręgowy ustalił, że dniu 31 grudnia 1985 r. powód M. J. i pozwana B. J. zawarli związek małżeński.

W dniu 7 kwietnia 1992 r. powód M. J. wniósł o przyjęcie go do pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej deklarując jeden udział w kwocie 1 miliona starych złotych, zaś w dniu 1 lipca 1993 r. otrzymał jako główny lokator przydział lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w S. przy ul. (...) o powierzchni 70,80 m² na warunkach spółdzielczego, lokatorskiego prawa do lokalu. W lokalu tym razem z powodem prawo zamieszkiwania mieli jego żona - pozwana B. J. oraz dzieci stron: A. J. i R. J..

Powód M. J. wniósł wkład mieszkaniowy w wysokości 10 % kosztów budowy lokalu, tj. w kwocie 2.935,30 zł.

Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 17 maja 1995 r. pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa wykluczyła powoda M. J. z uwagi na poważne naruszenie przez niego zasad współżycia społecznego poprzez uchylanie się od wykonywania zobowiązań finansowych na rzecz pozwanej. Powód M. J. po zapoznaniu się z treścią tej uchwały w dniu 17 maja 1995 r. odmówił jej przyjęcia. Uchwała ta nie była przez niego kwestionowana w trybie wewnątrzspółdzielczym ani na drodze sądowej.

Po wykluczeniu powoda M. J. pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w dniu 8 sierpnia 1995 r. bezskutecznie wzywała go do opuszczenia zajmowanego lokalu. W dniu 24 maja 2000 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie orzekł eksmisję powoda M. J. i pozwanej B. J. z zajmowanego przez nich lokalu przy ul. (...) w S.. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 16 czerwca 2000 r., a w dniu 22 sierpnia 2000 r. pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa wystąpiła z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodowi M. J. i pozwanej B. J.. Orzeczenie to nie zostało jednak wykonane, ponieważ w dniu 9 października 2000 r. pozwana B. J. zawarła z pozwaną Spółdzielnią Mieszkaniową porozumienie, w którym uznała dług w wysokości 3.875,80 zł tytułem opłat za prawo do lokalu i zobowiązała się do jego spłaty, a w zamian Spółdzielnia Mieszkaniowa w dniu 26 października 2000 r. przyznała jej dotychczas zajmowane mieszkanie przy ul. (...) w S. na warunkach lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. W ramach tego rozliczenia pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa zaliczyła na poczet wkładu mieszkaniowego B. J. wkład mieszkaniowy wniesiony przez powoda M. J. w 1992 r. i 1993 r. Prawo do zamieszkiwania w tym lokalu otrzymała pozwana B. J. wraz z członkami jej rodziny.

Wyrokiem z dnia 17 maja 2001 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie zniósł z dniem 1 stycznia 1999 r. ustawową wspólność majątkową małżeńską między powodem M. J. a pozwaną B. J..

W dniu 14 stycznia 2002 r. orzeczono rozwód pomiędzy powodem M. J. a pozwaną B. J..

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 28 marca 2002r. ustalono, że w skład majątku wspólnego powoda M. J. i pozwanej B. J. wchodzi liczne ruchomości oraz wierzytelność wobec pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej z tytułu wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w S. przy ul. (...) w wysokości równowartości wkładu mieszkaniowego, zwaloryzowanego według wartości rynkowej lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, tj. w kwocie 9.532,50 zł. W ramach podziału dokonanego przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie 73 % tej wierzytelności przyznano powodowi M. J., a 27 % pozwanej B. J..

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2003 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie oddalił powództwo powoda M. J. o zapłatę odszkodowania za nieterminowe przekazanie mu lokalu przez pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową, obniżenie jego wartości na skutek wad oraz nieprawidłowe rozliczenie opłat eksploatacyjnych za lokal, a także o zwrot nadpłaty do mieszkania własnościowego. Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 16 grudnia 2005 r. oddalił apelację powoda od orzeczenia Sądu I instancji.

Powód M. J. w 2003 r. wystąpił do Sądu Okręgowego w Gdańsku z pozwem przeciwko pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej oraz pozwanej B. J. z żądaniem zapłaty kwoty 57.703 zł tytułem przypadającej na niego kwoty stanowiącej 73 % wkładu mieszkaniowego. Powództwo to zostało oddalone, gdyż Sąd uznał, że ponowny przydział lokalu dla B. J. został dokonany w trakcie trwania małżeństwa, a wspólność spółdzielczego prawa do lokalu nie została zniesiona na chwilę wydania orzeczenia.

Wyrokiem z dnia 5 października 2007 r. Sąd Rejonowy w Kwidzynie ustanowił rozdzielność majątkową między pozwaną B. J. a powodem M. J..

Po zakończeniu inwestycji lokal mieszkalny powoda M. J. został wyceniony na kwotę 29.351,56 zł przy przyjęciu wartości budowy 1 m² w kwocie 414,57 zł i 70,80 m² powierzchni lokalu. Po wygaśnięciu przysługującego powodowi spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) rozliczyła się z nim z tytułu wniesionego przez niego wkładu mieszkaniowego.

Powód M. J. w 2000 r. wyprowadził się i zamieszkał w W.. Obecnie w lokalu przy ul. (...) w S. mieszka pozwana B. J. razem z córką i synem stron oraz dwiema wnuczkami i zięciem.

Wartość wniesionego przez powoda M. J. wkładu mieszkaniowego na dzień ustania prawa do lokalu, tj. na dzień 17 maja 1995 r. wynosi 6.034,02 zł, zaś 73 % tej kwoty wynosi 4.404,83 zł.

Sąd pierwszej instancji ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz spraw o sygn. I C 1998/13 Sądu Okręgowego w Gdańsku oraz I C 70/03, III RC 147/07, III RC 152/01 i I Ns 317/01 Sądu Rejonowego w Kwidzynie, a także z uzupełniających zeznań powoda oraz z opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości i rachunkowości.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy zważył, iż powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na zarzut przedawnienia skutecznie podniesiony przez pozwaną Spółdzielnię Mieszkaniową w piśmie procesowym z dnia 30 września 2013 r. Wykonując wskazania Sądu drugiej instancji co do dalszego postępowania, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności ustalił, że uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 17 maja 1995 r. powód został wykluczony z pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w związku z nieuiszczaniem opłat z tytułu przysługującego mu spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu. W świetle art. 24 Prawa spółdzielczego w brzmieniu obowiązującym w tym dniu wykluczenie członka ze spółdzielni mogło nastąpić w wypadku, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami statutu spółdzielni lub z zasadami współżycia społecznego, przy czym przyczyny wykluczenia powinny być bliżej określone w statucie (§ 1). Wykluczenie takie mogło zostać dokonane m.in. w drodze uchwały rady nadzorczej spółdzielni (§ 4). § 34 Statutu pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w brzmieniu obowiązującym w dniu 17 maja 1995 r. zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 24 § 1 Prawa spółdzielczego precyzował natomiast, że członek może być wykluczony ze Spółdzielni, gdy z jego winy dalsze pozostawanie w Spółdzielni nie da się pogodzić z postanowieniami Statutu lub zasadami współżycia społecznego (ust. 1), w szczególności, gdy członek uporczywie uchyla się od wykonywania istotnych zobowiązań wobec Spółdzielni (pkt 4) lub uporczywie narusza postanowienia statutu, regulaminów i innych uchwał jej organów (pkt 3). Statut ten przewidywał także, że wykluczenia dokonuje Rada Nadzorcza (§ 36 ust. 1) oraz że - analogicznie jak art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego - wykluczenie staje się skuteczne z chwilą doręczenia członkowi zawiadomienia o wykluczeniu wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o trybie i terminie wniesienia odwołania, przy czym zawiadomienia tego należało dokonać na piśmie w ciągu 14 dni od podjęcia decyzji oraz doręczyć je bezpośrednio za pokwitowaniem lub przez pocztę listem poleconym. § 36 ust. 3 Statutu przewidywał natomiast, że członkowi wykluczonemu przysługiwało prawo odwołania się do Walnego Zgromadzenia w ciągu 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o wykluczeniu.

Sąd Okręgowy zważył, że powód zgodnie ze wskazanymi wyżej postanowieniami Prawa spółdzielczego oraz Statutu został wykluczony z pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej w drodze uchwały Rady Nadzorczej z dnia 17 maja 1995 r. Z informacji znajdującej się na tej uchwale wynika, że powód zapoznał się z jej treścią w obecności Pana H. M. i odmówił jej przyjęcia. Powód nie kwestionował też, aby uchwała ta została mu udostępniona właśnie w dniu 17 maja 1995 r., dlatego Sąd pierwszej instancji uznał, że w tym dniu skuteczne stało się jego wykluczenie ze Spółdzielni zgodnie z art. 24 § 3 Prawa spółdzielczego i § 36 ust. 2 Statutu. Z zebranego materiału dowodowego nie wynika także, aby powód kwestionował tę uchwałę w trybie wewnątrzspółdzielczym, tj. poprzez złożenie odwołania do Walnego Zgromadzenia (§ 36 ust. 3 Statutu) lub na drodze sądowej, co przewidywał § 36 lit. a dodany do Statutu uchwałą Walnego Zgromadzenia nr 5 z dnia 30 czerwca 1995 r. Wręcz przeciwnie, powód przyznał, że nie kwestionował tej uchwały oraz że został wykluczony z pozwanej w dniu 17 maja 1995 r. ("Tymczasem w toku niniejszej sprawy ujawniona została okoliczność, iż aczkolwiek uchwałą Rady Nadzorczej pozwanej z dnia 17 maja 1995 r. wykluczono pozwanego z członkostwa w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., i w konsekwencji prawo to wygasło..." oraz "Skoro prawo powoda do lokalu wygasło w dniu 17 maja 1995 r., albowiem nie zostało zaskarżone..."). W konsekwencji, wspomniana uchwała na skutek jej niezaskarżenia do Walnego Zgromadzenia w terminie 30 dni (§ 36 ust. 3) uprawomocniła się w dniu 16 czerwca 1995 r.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że wykluczenie powoda ze Spółdzielni Mieszkaniowej było zatem skuteczne już z dniem 17 maja 1995 r. i wywołało ustanie jego członkostwa w Spółdzielni (§ 31 pkt 2 Statutu). To z kolei prowadziło do

wygaśnięcia przysługującego mu lokatorskiego prawa do lokalu. Zgodnie bowiem z art. 218 § 2 Prawa spółdzielczego oraz § 38 ust. 1 Statutu prawo to wygasa z chwilą ustania członkostwa. Z momentem wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu po stronie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej powstał natomiast obowiązek zwrotu powodowi wkładu mieszkaniowego, przy czym należność ta powinna stanowić taką samą część zaktualizowanej wartości lokalu, jaką część wartości lokalu stanowił wkład mieszkaniowy w dacie przydziału lokalu (art. 218 § 4 Prawa spółdzielczego). § 50 pkt 2 Statutu precyzował natomiast, że wypłaty kwot należnych byłemu członkowi z tytułu wkładu mieszkaniowego powinny być dokonane nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu. Oznacza to, że skoro powód został wykluczony ze Spółdzielni Mieszkaniowej z dniem 17 maja 1995 r., to jego roszczenie o zwrot wkładu stało się wymagalne po upływie trzech miesięcy. W dniu 18 sierpnia 1995 r. uzyskał on zatem prawną możliwość żądania zaspokojenia tej wierzytelności. W tym dniu rozpoczął też swój bieg termin przedawnienia. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 120 § 1 zd. 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Odnośnie natomiast terminu przedawnienia, Prawo spółdzielcze w art. 29 § 1 w ówczesnym brzmieniu przewidywało, że "Roszczenia o wypłatę udziałów, udziału w nadwyżce bilansowej oraz z tytułu zwrotu wkładów albo ich równowartości pieniężnej ulegają przedawnieniu z upływem trzech lat." Oznacza to, że roszczenie powoda o zwrot wkładu mieszkaniowego przedawniło się z dniem 18 sierpnia 1998 r., podczas gdy pozew w niniejszej sprawie został złożony dopiero w dniu 3 kwietnia 2008 r. Oznacza to więc, że roszczenie powoda jest przeterminowane. Sąd Okręgowy nie podzielił przy tym poglądu powoda, że bieg przedawnienia został przerwany przez zainicjowanie przez niego postępowania o zapłatę przed Sądem Okręgowym w Gdańsku (sygn. akt I C 1998/03), ponieważ w dniu wytoczenia powództwa w tamtej sprawie, tj. w dniu 22 stycznia 2002 r. jego roszczenie było przedawnione, dlatego bieg termin przedawnienia nie mógł zostać przerwany skoro już nie biegł. Jak wskazał Sąd Okręgowy z tych samych przyczyn nie można było również uznać, aby pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa w sposób dorozumiany uznała roszczenie powoda o zwrot wkładu poprzez zaliczenie przysługującej mu wierzytelności na poczet wkładu mieszkaniowego wnoszonego przez jego żonę - pozwaną B. J., ponieważ w dniu 26 października 2000 r. roszczenie powoda też było przeterminowane. Z tych samych względów biegu przedawnienia nie mogły także przerwać inne postępowania sądowe toczące się między stronami przed Sądem Rejonowym w Kwidzynie, w szczególności w sprawie o eksmisję powoda i jego rodziny z zajmowanego lokalu (sygn. akt I C 147/00), o odszkodowanie za nieterminowe oddanie mieszkania, obniżenie jego wartości z powodu wad, błędne rozliczenie opłat eksploatacyjnych za lokal, a także o zwrot nadpłaty do mieszkania własnościowego (sygn. akt I C 70/03), o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej i podział majątku między powodem a pozwaną B. J. (sygn. akt I Ns 317/01 i III RC 152/01), a także o podział spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu (sygn. akt III RC 147/07). Ponadto, w świetle art. 123 § 1 pkt 1 k.c. czynność podjęta przed sądem przerywa bieg przedawnienia wyłącznie gdy zostanie przedsięwzięta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Powyższe postępowania nie prowadziły natomiast bezpośrednio do zaspokojenia wierzytelności powoda o zwrot wkładu mieszkaniowego, lecz co najwyżej w sposób pośredni lub też w ogóle nie dotyczyły roszczenia będącego przedmiotem niniejszego procesu. Nie ma też żadnego znaczenia fakt, że proces prowadzony przez Sąd Okręgowy w Gdańsku pod sygn. akt I C 1998/03 zakończył się oddaleniem powództwa z uwagi na uznanie roszczenia powoda za przedwczesne. Zarzutu przedawnienia nie uwzględnia się bowiem z urzędu, lecz jedynie na zarzut strony, dlatego fakt, że Sąd w innym postępowaniu nie uwzględnił roszczenia powoda z innych przyczyn, nie wyłącza faktu, że jednocześnie było ono przedawnione. Taki zarzut został bowiem podniesiony przez pozwaną dopiero w przedmiotowym procesie.

W ocenie Sądu Okręgowego brak było też podstaw do uznania zarzutu przedawnienia za nadużycie przez pozwaną prawa podmiotowego w rozumieniu art. 5 k.c. - wręcz przeciwnie, to powód naruszył zasady współzycia społecznego, ponieważ po ustaniu członkostwa w Spółdzielni Mieszkaniowej na skutek nieuiszczania należnych opłat jeszcze przez prawie pięć lat razem z rodziną korzystał z lokalu spółdzielczego bez tytułu prawnego, który opuścił dopiero po wydaniu orzeczenia w przedmiocie eksmisji. Niesprawiedliwym byłoby zatem zasądzenie na jego rzecz przedawnionej wierzytelności należnej mu z tytułu zwrotu wkładu mieszkaniowego, podczas gdy sam nie wykonywał on swoich ustawowych i statutowych obowiązków do ponoszenia opłat za lokal i do jego opuszczenia w terminie trzech miesięcy od ustania członkostwa (art. 210 Prawa spółdzielczego oraz § 46 Statutu).

Z tych przyczyn Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo podlegało oddaleniu jako przedawnione, o czym orzeczono w punkcie pierwszym na podstawie art. 29 Prawa spółdzielczego w zw. z art. 117 § 2 k.c. Natomiast w stosunku do pozwanej B. J. powództwo zostało oddalone, albowiem Sąd Okręgowy zasądził już od pozwanej B. J. na rzecz powoda M. J. kwotę 15.930 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 18 marca 2010 r. do dnia zapłat (punkt I wyroku z dnia 12 listopada 2012r. sygn. akt I C 33/12). W punkcie drugim Sąd Okręgowy na podstawie § 6 pkt 5 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 461) nakazał wypłacić adwokatowi K. J. z funduszu Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Gdańsku wynagrodzenie w kwocie 2.400 zł podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając wyrok w całości. Apelujący zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego w stopniu mającym istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

a) art. 29 ustawy Prawo spółdzielcze z dnia 16 września 1982r. w zw. z art. 117 § 2 kc poprzez nieprawidłowe zastosowanie i uznanie powództwa za przedawnione,

b) art. 120 § 1 zd. 1 kc poprzez nieprawidłowe zastosowanie polegające na uznaniu, iż w przedmiotowej sprawie bieg terminu przedawnienia rozpoczął się w dniu 18 sierpnia 1995r, a zatem, że powództwo w dacie jego wywiedzenia tj. 3 kwietnia 2008r. było przedawnione,

c) art. 123 § 1 pkt 1 i 2 kc poprzez nieprawidłowe zastosowanie polegające na uwzględnieniu zarzutu przedawnienia roszczenia i oddaleniu powództwa w sytuacji gdy działania powoda podejmowane przed złożeniem powództwa w sprawie przerwały bieg przedawnienia bowiem były przedsięwzięte w celu dochodzenia roszczenia a ponadto pozwana spółdzielnia mieszkaniowa uznała powództwo,

2. naruszenie przepisów postępowania w stopniu mającym istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. w szczególności:

a) art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną a przez to błędną ocenę materiału dowodowego, między innymi zgromadzonych w sprawie dokumentów, opinii biegłych oraz zeznań powoda jako strony w tym:

- dowolne przyjęcie, iż powód wpłacił jedynie 10% wkładu mieszkaniowego podczas gdy wpłata obejmowała 20% wkładu budowlanego,

- dowolne uznanie opinii biegłej S. A. za pełną, jasną i rzetelną w sytuacji gdy biegła nie wyliczyła wartości wkładu i ceny 1m² mieszkania z uwzględnieniem cen i wartości odnoszących się do nowobudowanego lokalu mieszkaniowego zgodnie z § 49 pkt 1 Statutu spółdzielni mieszkaniowej,

- dowolną ocenę dowodu z dokumentu w postaci Statutu spółdzielni mieszkaniowej w S.,

b) art. 227 kpc, 232 kpc, 286 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc a także art. 217 § 3 kpc poprzez oddalenie wniosku pełnomocnika powoda zgłoszonego na rozprawie w dniu 12 października 2015r. o powołanie w sprawie dowodu z opinii nowego biegłego,

3. błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegające na:

- nieprawidłowym ustaleniu, iż powód uzyskał prawną możliwość żądania zaspokojenia swojej wierzytelności od dnia 17 maja 1995r. a bieg terminu przedawnienia roszczenia powoda rozpoczął się w dniu 18 sierpnia 1995r. w sytuacji gdy wszelkie działania powoda zmierzające do uzyskania zwrotu wierzytelności przerwały bieg terminu przedawnienia, zaś prawna możliwość skutecznego dochodzenia roszczenia stała się możliwa od dnia wydania orzeczenia o ustanowieniu

rozdzielności spółdzielczego prawa do lokalu przez Sąd Rejonowy w Kwidzynie w sprawie III RC 147/07 w dniu 5 października 2007r.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia w całości poprzez uwzględnienie powództwa , ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie. Trafny jest bowiem zarzut naruszenia prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisu art. 117 § 2 k.c. w związku z przepisem art. 29 § 1 ustawy z dnia 16 września 1985 roku Prawo spółdzielcze i w rezultacie uwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia powoda o zwrot wkładu mieszkaniowego lub jego równowartości. Roszczenie to stało się wymagalne dopiero w dacie uprawomocnienia się wyroku Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 5 października 2007 roku w sprawie oznaczonej sygnaturą akt III RC 147/07, czyli w dniu 27 października 2007 roku (k-25 i 29 załączonych akt sprawy III RC 147/07 Sądu Rejonowego w Kwidzynie). Wprawdzie wspólność majątkowa między M. i B. J. została zniesiona wyrokiem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 17 maja 2001 roku w sprawie III RC 152/01 z dniem 1 stycznia 1999 roku, jednakże w obrocie prawnym nadal istnieje cytowany już wyrok Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 5 października 2007 roku w sprawie III RC 147/07 którym ustanowiono rozdzielność majątkową między B. J. i M. J. w zakresie spółdzielczego prawa do lokalu położonego w S. przy ul. (...). Wyrok ten nie został dotychczas uchylony ani zmieniony w drodze przewidzianych prawem środków zaskarżenia i dlatego wiąże zarówno strony jak również Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie (art. 365 § 1 k.p.c.). Skoro roszczenie powoda o zwrot wkładu mieszkaniowego lub jego równowartości stało się wymagalne 27 października 2007 roku a pozew w niniejszej sprawie został wniesiony 3 kwietnia 2008 roku (k- 12) , złożenie pozwu przerwało bieg trzyletniego terminu przedawnienia zakreślonego przepisem art. 29 § 1 ustawy prawo spółdzielcze.

Stwierdzając zasadność zarzutu przedawnienia Sąd Okręgowy nie rozważał już zarzutów powoda zgłaszanych do opinii biegłego i nie oceniał istoty sprawy, czyli roszczenia powoda o zwrot równowartości wkładu mieszkaniowego, co było skutkiem uwzględnienia zarzutu unicestwiającego roszczenie. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd I instancji ocenił zarzuty powoda dotyczące opinii biegłego związane z wysokością wyliczonego w opinii wkładu mieszkaniowego, zawarte w piśmie procesowym pełnomocnika powoda z dnia 18 marca 2015 roku (k- 675- 676) i rozstrzygnie o wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia.

Mając na uwadze przytoczone argumenty Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. i art. 108 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSA Mirosław Ożóg SSA Marek Machnij SSO (del.) Krzysztof Gajewski